

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíthatnak.

A kivándorlás.

Hatalmas tényező indított akciót a kivándorlás, ezen országos veszedelem megszüntetése, vagy legalább is csökkentése érdekében. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége folyó hó 19-én kezdte meg és négy napon át folytatta tanácskozásait a kivándorlás tárgyában Budapestre összehívott értekezleten, melynek célját, feladatát dr. Chorin Ferenc következő megnyitója érdemlegesen megvilágítja:

„A kivándorlás mind rohamosabb fejlődésében látja a Gyáriparosok Országos Szövetsége törekvéseinek egyik legfőbb akadályát. Tíz éve annak, hogy a kivándorlás nagyobb arányokat öltött s ma már mint országos csapás tornyosul felettünk. Kezdetben ügyet se vetettünk a bajra, sőt a kivándorlók által hazaküldött pénzben sokan gazdasági előnyt láttak. Egy pillantás a statisztikai adatokra kétségtelenné teszi, hogy a baj rohamos növekvésével szemben a tétlenség bűn volna a nemzet iránt. Az a körülmény, hogy a Gyáriparosok Szövetsége meghívásának oly kitűnő férfiak tettek eleget, a siker reményével bíztak, hogy mégis lehetséges lesz megakadályozni, hogy hazai munkaerők így idegen érdekek szolgálatába ne szegődjenek; a legutóbbi tíz évben mintegy másfél millió ember hagyta el Magyarországot s ezeknek alig 10%-a tért vissza.

Az értekezlet feladata lesz e-baj okaira ráutalni. Mintegy bevezetésül szóló néhány kérdést vet fel, amelyek elsősorban várják az értekezlet részéről a választ. Az első kérdés az, hogy a kivándorlási törvény s a Cunard Linenal kötött szer-

ződés szor-e azonnali megváltoztatásra. Semmi kétség aziránt, hogy a törvényes intézkedésekkel állami protektorátus alá helyezték a kivándorlási ügynökségeket s így valóságos modern emberkereskedést szerveztek; a bajt nagyban növeli még a német hajózársaságok titkos konkurrenciája. A kivándorlásra való csábításnak végzetes következményeit tapasztalják nemcsak nálunk, hanem Amerikában is. A másik kérdés az, hogy nem volna-e helyes a belügyminisztérium kebelében és az összes minisztériumok képviselőivel egyetemben nagyobb kivándorlási osztályt szervezni, amely a propagandát ellenőrizné és szükség esetén ellenpropagandát szervezne. A kivándorlási utlevelek kiadása is ez osztály keretébe vonatnék. Amerikában a legújabb adatok szerint a munkabérek nagy mérvben alacsonyok. De a kivándorlás tulajdonképpeni talaja széles és nagy nép rétegeknek az elégedetlensége. Ki kell terjeszkednie tehát az értekezletnek arra is, hogy van-e ok erre az elégedetlenségre. Az adóknak főképpen a kis és törpe birtokosokra méltánytalanul nehezedő nyomasztó terhe, közigazgatási törvényeink ridegsége, amelyek tulságosan éreztetik a néppel a rendőri apparátusnak minden ridegségét, s amelyeket csak közigazgatási tisztviselőink józan érzelme enyhít némileg s a megélhetési viszonyoknak szerfelett való megnehezülése, viszont a mezőgazdaságra és az iparra nézve a munkabérek olymértű megdrágulása, amelyet a mezőgazdaság is, az ipar is jelenlegi helyzetünkben alig bír meg, mindmégannyi lényeges tárgyai a kivándorlás okai felett való vizsgálódásnak. Meg kellene fontolni azt is, hogy mily állami akcióval lehetne azokon a bajokon segíteni, amelyek a kö-

tött birtok által okoztatnak, s hogyan volna, kellő jogtisztelettel, a földszerzési éhség kielégíthető. Az a parcellázási akció amelyet nem az állam, hanem a spekuláció indított, nemcsak hogy nem csökkentette, hanem ellenkezőleg a leghatározottabban növelte a kivándorlást. Ezenkívül a kivándorlásnak bizonyára még számos gyökérszála fog rámutatni az értekezlet, amelynek tanácskozásait megnyitotta.”

A kormány képviselőinek, nagytekintélyű közéleti faktoroknak részvételével folyt a magas színvonalon álló tanácskozás, mely rámutat az imminens, sőt akuttá vált veszedelemre és a szanálás módzataira, kiemelve, hogy a munkaközvetítés rendezését nem szabad az államtól várni; ez a municipális szociálpolitikának volna egyik nagy feladata, hogy a községek vannak nálunk hivatva a munkaközvetítést szervezni, mindig ipari munkásokról szólva. A dolog törvényhozási részét az ipartörvény revíziójával kapcsolatosan lehetne megoldani. A cselédek és iparosmunkások közvetítését tisztán a községekre kellene bízni, minden e részben való egyesületi és magánvétekenység eltávolításával. Budapestben teremendő központ útján azután igen jó szervezet állana elő. A munkáslakások tekintetében a mozgalomnak naguktól az érdekelt munkásoktól kellene kiindulni. Természetesen az állam és a közhatóságok támogatólag kellene, hogy közreműködjenek. A munkások, ahol nagyobb számban együtt vannak, törvényileg kötelezessenek fogyasztási szövetkezetekbe való belépésre, a munkaadók pedig megfelelő helyiséget adjanak és az igazgatási költséget vállalják magukra, hogy a kivándorlás okaira és körülményeire nézve maguk az ér-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCÁJA.

A petrozsényi polgári és elemi leányiskola.

Itt a nagyvakáció. Az iskolák zibongó életét néma esend váltotta fel. Tíz hónapi munka után pihennek a tanulók és tanítók. A tanítézetek „Értesítő”-je beszámol az 1906—1907. évről.

A Szt. Ferenc-rendi nővérek petrozsényi polgári és elemi leányiskolájának „Értesítő”-je örömdetes bizonyosságot szolgáltat arról, hogy a nőnevelés fontosságának megfelelő módon gondoskodva van itt a jövőendő honleányainak vallás-erkölcsi oktatásáról, szellemi képzéséről. Aki figyelemmel kísérte ennek a zajtalanul, de annál sikeresebben működő tan- és nevelőintézetnek osztályvizsgáit és évváróünnepélyét, lehetetlen, hogy a legnagyobb elismeréssel ne adózék a zárdaiskola csendes falai között kifejtett áldásos munkásságért s be ne lássa, hogy ez a leányiskola itt a határszélen valóságos kulturális missziót teljesít. Alábbiakban ismertetjük az ezt megcáfolhatlanul bizonyító adatokat.

Az intézet tanterülete a főnöknő és a hitoktató igazgatón kívül áll polgári és elemi képesítéssel bíró 9 tanítónőből.

Az értesítő feltünteti a végzett tananyagot s a rendkívüli tantárgyakat, nemkülönben a növendékek statisztikáját, melyszerint a 173 rendes tanuló közül vizsgázott 143 és pedig a polgári iskola I. osztályában 19, a II-ikben 24, a III-ikben 15, a IV-ikben 11; az elemi iskola I. osztályában 34, a II-ikben 29, a III-ikben 40 és a IV-ikben 40 növendék. Nemzetiség szerint 109 magyar,

11 német, 18 román, 5 egyéb s helybeli 81, hunyadvármegye más községeiből 22, más vármegyéből 37, más országból 1.

A polg. leányiskola a múlt évi létszámhoz képest emelkedést mutat. Petrozsény rohamosan fejlődik s ha a jelek nem csalnak, csak ezután fog nagyobb méretekben kibontakozni. Ezt a S. T. K. R. T. bányauzemeinek emelkedése, ugy a köztisztviselők kiterjesztése s az általános kulturális haladás, amely az egész Zsilvölgyben egyre tapasztalható, hozza magával.

Az iskolát az idén in önzetlen jótévköz és tanügybarátok támogatták erkölcsileg és anyagilag. Első helyen Andreics János kir. bányatanácsos, bányagazgató áll, aki az idén is meleg rokonszenvvel és érdeklődéssel viseltetett iránta. Petrozsény nagyközség 500 koronával, a rk. hirtközség 300 koronával, az Urikány Zsilv. bányagazgatóság 100 koronával, a salgótarjáni bányagazgatóság 50 q kőszénnel segítette az iskolát. Az iskola igazgatósága értesítőjében is legmélyebb köszönetét fejezi ki a jótévköznek a nyújtott kegyes támogatásért. E kegyes erkölcsi és anyagi támogatás nagyban hozzájárult az iskola fejlődéséhez s az iskola barátai meg lehetnek győződve, hogy a legnemesebb célra hoztak áldozatot.

A lefolyó iskolai évben betegség nem zavarta a tanmenetet. Egy növendék év végén könnyű lefolyású vörhenyt kapott, de a gyors orvosi segély, gondos elköltetés és ápolás minden veszélynek elejét vette.

Az iskola előmenetelének, az esetleges hiányoknak stb. ellenőrzésére és orvoslására, a fensőbb utasítások keresztülvitelére havi értekezletek tartattak. Ez értekezleteken a főhatóság által kitűzött cél és módszer alaposan meg lett beszélve, a tanmenet ehhez lett szabva,

hogy az iskola elérje azon nívót, melyet tőle a felsőbbi s a növendékek érdeke elvár. A kir. tanfelügyelő, Dénes Károly az idén is meglátogatta az iskolát s örömdetes haladást tapasztalt. A kitűnő eredmény fölött örömet ismételtelen kifejezte ugy az általa megtartott értekezleten, mint külön az iskola igazgatója előtt is. Sőt ily irányban referált a vall. és közokt. minisztériumnak is.

A június 19-én tartott zenevizsga programja világot vett az intézett színvonalára, miért is az alábbiakban közöljük: 1. Hobbaerts „Galop” 8 kékre; előadták Collarini B., Szokol N., Ángyel M. és Oswald R. 2. Streabog „Rondó” 6 kékre; előadták: Grausam E., Grausam Zs. és Collarini N. 3. Kardal „Tudor Mama” című operából, Bagnártól. 4. Corthum „Galop” 4 kékre; előadták: Sztójka J. és Berkovits O. 5. „Dalos gyermek”. Tóth I.-tól; szavalja Spiegel I. 6. Weber „Rondó” 6 kékre; előadták: Weisz J., Schulek A. és Rádik A. 7. Schultz „Rondinó”; zongorán előadták: Andreics A. és Vigh M. 8. „A tavasz ünnepe”. Hazslinszkytól. Csalógányok: Székely M., Ulrich O. és Sárossy T. Lepkék: Sztójka J., Ángyel M. és Koznás M. Bogarak: Repácky A. és König E., Vigh I. és Oswald R. Bimbók: Grausam Zs., Brassay I. Markoni A. és Rogozsán M. Kertész leány: Löwy A. Ibolya: Zuléger I. Rózsa: Bohne A. Liliom: Fosztó A. Nefeletts: Szokol N. Százszorszép: Neurohr O. 9. Mendelssohn „Ouverture” 4 kékre; előadták: Soly mosi M. és Vigh M. 10. „A hajós neje” Fodor Gyulától; szavalja Andreics A. 11. „Falusi Koncertpróba” Simon-tól; előadták: Kodra I., Schulek A., Gurka R., Vigh M., Löwy A., Bohne A. és Szokol N. 12. Mozart „D” moll Ábránd” zong. Andreics A. 13. „Szavalópróba” Monolog; előadta Löwy A. 14. Hennis „Galop” 8 kékre; előadták:

dekeltek hallgatassanak meg. Az ország különböző részein lehetőleg a helyszínén ki kellene haligatni a visszavándoroltakat.

Sok üdvös és praktikus javaslat tétetett, amelyek hathatós gyógyítószerrei lesznek az ország vérvessztésének.

A kormány részvétele bizonyosága annak, hogy az államhatalom nem fogja összetett kézzel nézni az emberkereskedést s a nemzetpusztító üzérkedést. Legfőbb ideje, hogy a kormány és társadalom védelmébe vegye megtévedett honfiainkat.

Az amerikai „Bevándorló” című hetilap most érkezett számában olvassuk a következőket: Nem sokkal áll mögötte a folyó hét magyarországi bevándorlása a múlt hetinek, mert míg a múlt héten 6347 bevándorló érkezett, a folyó héten is 5905-en kerestek az Egyesült Államokban új hazát, olyanok, akiket sorsuk Magyarországból hozott közibénk. A múlt heti magyarországi bevándorlásról szóló kimutatásunk különben a következő: a new-yorki kikötőbe érkezett Magyarországból ötezerkilencszázöt ember, köztük ezerszázharmenchat faj magyar 3038 tót, 614 német, 785 horvát és 332 román.

A jelek azonban arra vallanak, hogy ezzel, vagyis a legutóbb lefolyt kététi bevándorlással elérte a magyarországi bevándorlás a tetőpontját és ezentúl csökkenni fog. A következő hét hajóinak mindegyike ugyanis jóval kevesebb fedélközi utassal van megrakva. Hazai laptársainkat felkérjük, hogy a nép közé minél szélesebb rétegekben vigyék azt a hírt, hogy a pennsylvániai szénbányákban sztrájk van kitörőben, sőt úgy látszik, a sztrájk kikerülhetetlen lesz, mert sem a bányatulajdonosok, sem pedig a munkások nem akarnak tárogatni. A munkások ugyanis azt követelik, hogy a bányatulajdonosok az ugynevezett szénválogató gépekkel való munkát szüntessék be, mert a gépek miatt a munkások bére 13 százalék kárt szenved, a bányatulajdonosok pedig a munkások ezen óhaját semmi körülmények között sem hajlandók teljesíteni. Ezekhez járul még az is, hogy a nagy gyárak a munkások számát tetemesen leszállítani készülnek. Így a Massachussets és Connecticut államokbeli szövőgyárakból tömegesen bocsátották el a munkásokat; egynémely gyár egy bizonyos ideig teljesen beszüntette a munkát. Az Ohio és Pennsylvania államok vasgyáraiban is sok munkást bocsátottak el.

Itt azonban óvatosan jártak el és az elbocsátás fokozatosan történt, nehogy feltűnést keltsen. Óva intjük honfitársainkat, főleg a munkásnépet, hogy maradjanak otthon, mert az Egyesült Államokban az idén feltűnően rossz termelés ígérkezik, aminek pedig feltétlenül munkahiány és nagy drágaság lesz a következménye.

Ha ezek a tények a kivándorlási hajlamot csökkentik is, még nem hátrítják el a társadalomra és hatóságokra háruló ama feladatot, hogy a kivándorlás megakadályozása érdekében minden lehető sűrűsén megtegyenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halálózás.** Egy törekvő, kiváló ifjú élet megsemmisülése, fájó érzéssel tölti el a lelket. Akiben kora ifjúságában a nemes ambíció, a tettevégyő akarat megnyilatkozása indokoltá teszi a jövőjéhez fűzött legszebb reményeket, annak kimúlása nemcsak hozzátartozóit lecsújtó csapás, de vesztesége a társadalomnak, az emberiségnek. Ilyen veszteséget jelent az a siri jel, amelyet Priváry Lajos kihált porai fölé helyezett a kegyelet Kiváló büszkesége egyik legjelesebb tanulója volt főgimnáziumunknak s meghülés következtén pár nap alatt sirba szállt s özvegy édes anyjának, főgimnáziumunk igazgatója: Priváry Géának, mint testvérnek, ugy szerető hozzátartozóinak méltó büszkesége, hozzá fűzött jogos reménye egy váratlanul megsemmisült. Haláláról a gyászoló család következő jelentést adta ki:

„Alulírottak úgy a magunk, mint számos rokon nevében, megrendült kebelrel, őszinte mély fájdalommal tudatjuk Priváry Lajosnak a petrozsényi főgimnázium V. osztályu tanulójának f. hó 19-én este fél 8 órakor, életének 16-ik évében történt gyászos elhunytát. Élte legszebb korában ragadta ki a kérlelhetetlen halál szerettei köréből, alig pár napi szenvedés után, az engedelmis jó gyermekek, a szerető testvért, a törekvő, szép reményű ifjút. Felejtethetetlen drága halottunk hült teteme f. hó 21-én délután 4 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint, a petrozsényi főgimnázium épületéből örök nyugalomra helyeztetni. Lelki üdvéért az engesztelő szent miséldozat f. hó 22-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Petrozsény, 1907. június hó 20-án. Legyen nyugalma csendes, emléke áldott! Özv. Priváry Jánosné mint anya. Priváry József, Priváry Géza, Priváry Róza, Priváry Jolán férj. Balogh Gézané, Priváry Lujza mint testvérek. Priváry Gézané mint sógorné. Balogh Géza mint sógor.”

Tanulótársainak gyászjelentése a következőkben tesz bizonyosságot barátjuk és büszkeségük elvesztéséről:

„A petrozsényi államilag segélyezett községi főgimnázium tanuló ifjúsága mélyen szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett iskolatársuk, illetve kedves barátjuk Priváry Lajos folyó hó 19-én este fél 8 órakor életének 16 ik évében rövid szenvedés után az Urban csendesen elszenderült. Felejtethetetlen barátunk hült teteme f. hó 21-én délután 4 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint a petrozsényi főgimnázium épületéből örök nyugalomra helyeztetni. Petrozsény, 1907. június hó 20-án. Emléke örökké élni fog barátai szívében!” Temetésén impozáns módon nyilvánult a részvét. A ravatatra szebbnél-szebb koszorukat helyezett a kegyelet, a szeretet. A temetésen a tanulótársak, a tanári kar testületileg jelent meg s intelligens társadalmunk minden osztálya nagyszámú juttatta kifejezésre részvétét. A gyászszertartást Gegő Simon r. kath. lelkész végezte s szépen átgondolt tartalmas és megható gyászbeszédet mondott, mely után a bányatársulati zenekar gyászdíndulói mellett kísért a nagyszámú közönség örökös nyugó helyére az elsirattot ifjat. A sirnál Tantó Gyula, iskolatársa az alábbi megható beszéddel bucsuztatta el tanulótársai nevében:

Felejtethetetlen Kedves Barátunk!

Megállítom nemes lelked kihált porhüvelyét, hogy akik könnyeinket át nézzük a te földről való eltávozásodat, tanulótársaid, barátaid, a petrozsényi főgimnázium ifjúságának nevében egy vég bucsut és egy utolsó „Isten hozzád!”-ot mondjak te nekud.

Oh miért kellett téged, intézetünk egyik büszkeségét, ily váratlanul, ily korán eltemetnünk? ki nekünk egyik példány képünk valál! Hiszen derült homlokodon, melyet gond, bu meg nem árnyékkolt, a szellemnek lángoló sugára, arcodnak szelid vonásában a nemes szív, beszédeidben, tetteidben a kiváló tehetség tanujelei tündököltek.

Oh, mit ér hát az ifju szép álmai, magasra törő vágyai? Mit ér az erő, a tehetség, mit ér a forró láng, a nemes tűz a kebledben, mely tenni munkálkodni készlet, ha minden küzdelmünk, fáradsalmunk a halál kezének érintésére azonnal semmivé leszzen!

Oh miért oly rövid, oly bizonytalan az ember élete ha azt se tudjuk ma, mi következik ránk holnap? Ki ad ezen kérdésekre megnyugtató feleletet? Egyedül a hit, az az erős hit, hogy csak testileg távozol közülünk, de lelked szellemed közöttünk marad, édes emléket szívünkbe zárjuk, megőrizzük mindenkor.

És most felejtethetetlen barátunk, elhervadt reménye a dicső tavaszhoz, menj! im készen vár nyugágyad.

Menj s aludd békén az álmot,
Mely read oly korán szállott!
S ott fenn a csillagok felett,
Dicsőüljön meg szellemed!
Isten hozzád! Isten veled!

— **Esküvő.** Előkelő nászkíséret jelenlétében történt Jaschke Ferenc bécsi fiatal mérnök házassági frigykötése vasárnap, f. hó 16-án d. e. fél 9 órakor a petrozsényi állami anyakönyvvezető előtt Huth Helén

Zuleger I., Vigh M., Fehér I. és Solymosi M. 15. Weber K. M. „A vándor estimája” 4 szölamu karének. 16. Erdélyi D. „Magyar Ábránd” cimbalmon előadta Löwy A. 17. Ábrányi-Dr. Ákos „Mi a haza?” szavaltá Schulek A., zongorán kísérté Solymosi M. 18. Thomas „Raymond” Ouverture 8 kézzre; előadta Weisz J., Solymosi M., Rádik A. és Vigh M. 19. Király himnusz, énekelté az énekkar. 20. Évzáró beszéd, tartotta Buday János igazgató.

A tanító nővérek, a mióta saját házukban laknak, internatust is tartanak fönn, melyben a benlakó növendékeket gondos lelkiismeretes felügyeletben és nevelésben részesítik. A gyermekek az internátusban mindenben részesülnek, a mire testi és lelki fejlődésük szempontjából szükségük van. Jó étkezés, magaviseletükre való szigorú felügyelet, a szorgalmi idő napi teljes, de könnyed kihasználása, a vallásérköcsi érzés meleg ápolása, a rendszeretethez való szoktatás azon szempontok, melyek gyöngéd, de komoly kezelés mellett szem előtt tartatnak, úgy, hogy e nevelés bizvást helyettesíti — sőt egyenes esetben fölül is mulja — a házi nevelést. A folyó tanévben 14 növendék volt az internátusban, de az intézet 25—30 növendéket is képes befogadni.

A javító vizsgálatok a polgári iskolások számára szeptember 2-án tartatnak. Akik a vizsgálatot letenni óhajtják, ebbeli kívánságukat évvégén, jul. 15-ig bejelenteni tartoznak.

Az elemi iskolába való beiratkozások szept. 2—5-ig eszközöltetnek. A beiratkozások a máshelyen született iskolásoktól keresztlevél, utolsó évi iskolai bizonyítvány és himlőoltási bizonyítvány kívántatik.

Az elemi iskolába beiratkozók e díjakat fizetik: Beiratási díj 2 kor. Tandij egész évre 12 kor. E díjakat a szülők beiratkozáskor kötelesek fizetni. Tandijmentességre csak a teljesen szegény, vagy árva és jó tanuló gyermekek számíthatnak. Az ez iránti írásbeli kérés az intézet főnöknőjéhez nyújtandó be a beiratkozás alkalmával.

A polgári iskolában való fölvetel szintén szeptember 2—5-ig eszközöltetik. Keresztlevél, utolsó évi iskolai és himlőoltási bizonyítványok feltétlenül megkivántatnak.

Az V. VI. elemiből jövő leányok az I. illetve II. polgári iskolai különbözőeti tantargyakból vizsgát kötelesek tenni. És pedig: A polgári iskola I. osztályába fölvetetik, aki az elemi iskola IV. osztályát sikerrel végezte. A polgári iskola II. osztályába fölvetetik, aki az elemi iskola V. osztályát sikerrel végezte és ha ezenfelül vizsgálatot tesz: (1. A magyar nyelvből, 2. A német nyelvből, 3. A számtanból, 4. A természetrajzból.)

A polgári iskola III. osztályába felvétetik, aki az elemi iskola VI. osztályát sikerrel végezte és vizsgálatot tesz: (1. Magyar nyelvből, 2. Német nyelvből, 3. Számtanból, 4. Mértanból, 5. Természetrajzból, 6. Történelemből.)

A polgári iskola IV. osztályába fölvetetik, aki a felső leányiskola I. osztályát sikerrel végezte és vizsgát tesz: (1. Magyar nyelvből, 2. Német nyelvből, 3. A világtörténelemből, 4. Földrajzból, 5. Számtanból, 6. Mértanból, 7. Háztartástanból.)

Beiratási díjak a polg. iskolásoknál: 1. Beiratási díj 5 kor. 2. Tandij egész évre 40 kor. 3. Értesítőre és könyvtárra 2:50 fill.

A kik zenét vagy francia nyel/et tanulnak, ezen

díjakat kötelesek fizetni: a) zongora, cimbalom, cithara havi 7 kor. Gyakorlással havi 8 kor. b) nyelvek: német, francia havi 2 kor. E díjak havonta előre fizetendők, és pedig óramulasztás esetén is.

Az internátusba való fölvetel föltételei: 1. Orvosiilag egészségesnek nyilvánított és himlőoltott 6 éven fölül növendék vétéik föl.

2. A teljes ellátás díja havi 36 korona, mely évnegyedenként előre fizetendő. Az élelem áll reggel: kávé kiflivel; délebed: leves, marhahus mártással, sült vagy tészta; vacsora: leves és főzelék hussal. Tíz órakor és uzsonnára is valami könnyű étel. Élelmi szerek küldése nem kívánatos, mert az ily küldemények az egészséget biztosító rend megzavarását idézik rendesen elő. Azért az intézet vezetősége a gyermekek érdekében elhatározza, hogy az ily csomagokat az összes gyermekek között ki fogja osztani.

3. Tanévközben a hazamenetel csak karácsony- és husvétkor engedtetik meg s az élelmezési, valamint más díjak (zene, nyelvek) ez időre is fizetendők. A gyermekek pontosan, a szünidő kezdetével, vihetők haza s a meghatározott időben pontosan hozandók vissza.

4. Betegség esetén a szülők rögtön értesitetnek. A beteg növendéket a t. nővérek az intézetben ápolják, jogában állván a szülőknek esetleg másként intézkedni.

5. Ruházattal, fehér- és ágyneművel, valamint evőeszközökkel a szülők látják el gyermekeiket. Részletes felvilágosítás nyerhető az intézetben.

6. Az intézetnek rendes orvosa van. Az orvosi, valamint a gyógyszerári költségek a szülőket terhelik.

A polgári leányiskolába magántanulók is vétetnek

urleánnyal, öz. Huth Béláné kedves leányával. Tanuk voltak Maderspach Lajos a. b. iszkronyi nagybirtokos és Tribus Gyula máv. főellenőr, petrozsényi állomásfőnök. A polgári házasságkötés után a róm. kath. templomban volt az egyházi áldás. A boldog házaspár d. e. fél 11 órakor nászutra indult.

— **Eljegyzés.** Szigethy Zoltán a petrozsényi „Hitelbank” részvénytársaság cégjegyző főkönyvelője eljegyezte Kéméndy Albert hátszegi kereskedő leányát Blankát.

— **Missió.** A zsvölgyet is felkeresték a mézes beszédű jezsuiták, hogy a híveket erősítsék a hitben. Vulkánban 18-án kezdte egy hétre terjedő ciklust, mely idő alatt gyónhatnak is a hívek, ha annak szükségét látják. Az egyházi szónoklatokat este fél nyolc órakor a görög katolikus templomban tartották, mert a róm. kath. imaház kicsinek bizonyult. A szent beszédek nagyon sok ember hallgatta áhitattal.

— **Tanfelügyelő látogatás.** Szabó Elemér Hunyadvármegye s. tanfelügyelője f. hó 16-án megvizsgálta Schreiner József felügyelő bizottsági elnök jelenlétében a petrozsényi iparastanonciskolát, ott mindent a legnagyobb rendben talált, s megelégedését a látogatást követő ülésen ki is fejezte, valamint megköszönte a fel. biz. elnöknek és az egész fel. bizottságnak, valamint a tantestületnek is szép, eredményes és odaadó munkáját.

— **A petrozsényi főgimnázium** ideiglenesen alkalmazva volt tanárait: Czirbesz Dezsőt, Reuter Aladárt és Derzsy Ödönt a felügyelőbizottság ajánlatára véglegesítette Petrozsény község képviselőtestülete. A főgimnázium 7-ik osztályának megnyitására való tekintettel a felügyelőbizottság rendes tanárokká megválasztotta Gerbner Árpádot (magyar, német), Felegyházy Gyula (rajz), Borsos Sz. Imre (torna) okleveles tanárokat.

— **Petrozsény község képviselőtestülete** f. hó 20-án d. u. 3 óratól fél 7 óráig rendkívüli közgyűlést tartott melynek fontosabb tárgyait a következőkben ismertetjük: A kir. járábírói épület részletes kiviteli tervrajzát és költségvetését pótlólag törvényhatósági jóváhagyás végett felterjesztési rendelte a közgyűlés. Utasított az előjáróság új községi jövedelem források biztosítása iránt javaslattevésre. 2000 korona fizetéssel és 300 kor. lakbérrel, (melyhez a bányatársulat 1000 koronával jár) községi állatorvosi állást, 700 kor. javadalmazással községi utkaparó állást szervezett: a vegyeskiadásokra 4000 koronát, a köztisztasági rovatra 3000 koronát szavazott meg a közgyűlés s elhatározta, hogy a Kossuth Lajos ut állami tulajdont képező (közsegen átvezető) szakaszának kockakövel burkolatását kéri a kereskedelemügyi minisztertől. A telekkönyvi térképek beszerzésével és a kataszteri helyszíneléssel felmerülő költségeket megszavazta, a vágóbiztos helyettesítésével felmerülő költségeket a vágóbiztos terhére megállapította

föl. A főlvetel az iskolai igazgatósághoz benyújtott kérés alapján történik. A kéréshez csatolandó a keresztlel, iskolai bizonyítvány (az utolsó évről) és orvosi bizonyítvány. A kérésre adandó válaszhoz a szükséges tankönyvek jegyzéke is mellékeltni fog.

A magánvizsgálat a tanév végén (a vizsgák között), vagy a következő tanevben (szept. elején) tartatik meg. A magántanuló 6 korona 50 fillér beíratási és értesítői díjat és 60 korona vizsgálati díjat fizetnek.

A Lupény felől jövő azon növendékekre nézve, akik hetenként 2—3-szor járnak be munka- és zenórákra, az intézet előjárói szükségesnek tartják kijelenteni, miszerint bizonyos tekintetben az intézet magántanulóinak tekintetvén. az intézet szabályzata alatt állnak. A rendes óradíjakat havonta előre fizetik — óramulasztások esetén is. Óhajtanó, hogy az órákat lehetőleg rendszeren és pontosan tartásuk be, mert különben az óhajtott célt nehezebben fogják elérni.

A polgári iskola a következő életpályákat nyitja meg a leánygyermeknek előtt:

I. Ha tovább óhajta tanulmányait folytatni: 1. a felsőbb leányiskola V. osztálya; 2. tanítónő-képző a betöltött 14 év után; 3. kisdövényő-képző hasonló kor után; 4. a női kereskedelmi tanfolyam, ha 18 évnél nem idősebb; 5. leánygimnázium V. osztálya, ha a különbözeti tantárgyakból vizsgát tesz és 6. a felsőbb női ipariskola.

II. Ha nem óhajta tovább tanulni, hanem állást foglal el, lehet: 1. postamesternő, 2. posta- és távirda-kezelő, 3. telefon-kezelő, 4. vasuti pénztári kezelő, 5. kereskedelmi levelező- és könyvelő stb.

s a második ovoda segélyezésére évi 500 koronát megszavazott a közgyűlés s még több adminisztratív természetű ügyben határozott az előjárósági javaslat értelmében.

— **Lelkész változás.** A vulkáni ev. ref. egyház fiatal lelkészét Tókes Ernőt a püspök a kolozsvári ref. egyház segédlelkészének nevezte ki. Bucsuzóját 30-án tartja meg. Utódja Soó Sándor ev. segédlelkész lesz, ki állását július 1-én foglalta el.

— **Vívó és torna tanfolyam megnyitása.** A helybeli főgimnázium tornaterme a tanfolyam megnyitására átengedtetvén, felkérte a beíratkozni szándékozókat, hogy folyó hó 26-án délután 6 órakor a főgimnázium tornatermében a fültételek és vívó órák megtartása idejének megbeszélése céljából megjelenni szíveskedjenek. Schuster Sámuel.

— **A „Hunyadvármegye Ált. Tanító-Egyesület”** közgyűlését e hó 13-án Dobrán tartotta meg. A fogadás megható volt, mikor a község román anyanyelvű bírája magyar nyelven üdvözölte a tanítókat és megpillantottuk a község legényeiből alakított magyar ruhás lovas bandériumot és a lobogókat tartó gyermekereget. A zeneszó mellett bevonult menet az iskola lépcsőjéről a helyb. igazgató üdvözölte hazafias, barátságos beszéddel s Hajtman elnök válaszolt. A közgyűlés fél 10 órakor kezdődött. Az elnöki megnyitó után Szalatsy Rezső képzői tanár az újabb irányu rajztanításról tartott időszzerű és tanulságos előadást. Ezután egyetli ügyek intéztettek el s ezzel a délelőtt el is mult. Közébed után, melyen a tanfelügyelőség teljes számban és a fő- és alispánt a közgyűlésen képviselő Finna János főszolgabíró is részt vett és ahonnan Apponyi minisztert, Tóth államtitkárt és Halász miniszter tanácsost táviratilag üdvözölték. Indítványok tárgyalattak. Szentpétery János indítványában azt kívánta, hogy a) a választmány hatóságokban irányítsa a járási köröket, b) a járási körök üléseit a közgyűlés előtt 3—4 héttel tartsák meg, c) közgyűlésen csak a feltétlenül ott intézendő jelentések olvasandók fel, d) a napidíjak felemelése kéressék és a fuvardíjakal együtt a gyűlés alkalmával adassanak át a tagoknak. A számvárosi járáskör a tisztviselői választások módját kívánja szabályoztatni. Ezen indítványok némi módosításokkal mind elfogadtattak. Az egyesületi értesítő ügye a választmányhoz utasított. A választmányi tagok napi- és fuvardíja és a „Néptanítók Lapja”-nak országos egyesületi tudósítással való kibővítése tárgyában a miniszteriumhoz felirat intéztetik és ez utóbbira a társegyesületek is felkértek. Szitás Jenő a „Réthi szoba” kedvezményben részesítették. A régi tisztikar lemondván, az új választás szerint elnök: Csighy Sándor algyógyi igazgató, alelnök: Salló Károly, titkár: Hegyi Pál v. hunyadi tanító, pénztáros: Kiss József, jegyző: Csűrös Antal, ellenőr: Antal János és könyvtáros: Boga János.

— **Juniális.** A „Művezetők Országos Szövetsége” 47-ik kerületének egyesülete 1907. június hó 30-án a bányaitisztai olvasókör kerthelyiségében az özevgyek és árvák alapja javára jótékony célú juniális rendez. Belépőjegy: Személyenként 1 korona, családjegy 2 korona. Kezdeté d. u. 4 órakor, este folytatás az olvasókör helyiségeiben. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét Péter Károly zenekara szolgáltatja. Rendezőség: Angyal Antal elnök. Müller Alajos jegyző. Vodieska Vencel pénztáros. Ellenőrök: Marossy Vince, Duffek József, Thierjung Miklós. Rendezők: Kubata Béla, Pán János, Ott Mátyás, Scholtész József, Sandner János, Branszky János. Felhívjuk reá az érdekeltek figyelmét.

— **Adózók figyelmébe.** A nyilvános számadásra kötelezett petrozsényi egyletek és vállalatok adóztatása tárgyában f. é. július hó 3-án, a III. oszt. kereseti adó alá felvett petrozsényi új adózókra nézve az adókivetési tárgyalás június hó 5-én lesz Hátszegen a kir. adóhivatalnál. A községhezatal közszemlére kitett kivetési lajstromokat az érdekeltek megtekinthetik.

— **Disznócsempészet.** Csak huszonnyolc darabot fogtak el Vulkánban a szemfüles finácok. Számmak szám és pénznek is pénz. Hétfőn árverezték el az állatokat Jancsó szolgabíró közbejöttével. Valjon mikor lesz vége már ennek a különös exportnak?

— **Pályázati hirdetés.** A Hunyadmegyei Nőegylet a vezetése alatt álló dévai árvaházban megírt árvanyai állásra pályázatot hirdet. A folyamodványokhoz csatolandó mellékletek a következők: 1. Születési bizonyítvány. 2. Orvosi bizonyítvány a pályázónak szellemi és testi épségéről. 3. Erkölyi bizonyítvány. 4. A pályázónak esetleges eddigi működéséről és tanulmányairól tanuskodó bizonyítványok. Csak férjzetlen nők pályáz-

zanak. A folyamodványok a „Hunyadmegyei Nőegylet” választmányához Dévára intézendők és Ömeltősága Öz. Baresy Kálmánné egyetli elnök címére adandók be. A pályázatok beadásának határideje 1907. aug. hó 1-én. A Hunyadmegyei Nőegylet igazgató-választmánya által megválasztott árva-anya köteles az intézeti árvák házi neveléséről gondoskodni, őket a házi teendők végzésében oktatni, vezetni úgy, hogy e tekintetben az anya tisztét teljesítse. Köteles továbbá a leltár mellett átadandó intézeti felszerelés helyes használatára illetve épségére ügyelni s az intézet vezetőségének rendelkezéseit betartani. Értentie kell a szövéshez, varráshoz, kertészethez, valamint minden egyéb házi munkához, melyeket neki a gyermekekkel együtt kell végeznie és azokra az árvákat megtanítania. Javadalmazása az árvakéval egyenlő ellátás mellett, két szobából álló lakás (butorozatlan és havi) 40 (negyven) korona, amely beválás esetén egy év múlva, havi 50 (ötven) koronára emeltetik fel. Az állás 1907. szept. 1-én elfoglalandó. Ha az elfoglalt állást bármik miatt el akarja hagyni, ebbeli szándékát távozása előtt három hónappal köteles az elnökséggel tudatni. Déva, 1907. június hó 12. Borostyán Béláné. s. k. alelnök. Ballun Ernő, titkár.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Bérbeadó pincehelyiség.

Folyó év, június 1-től kezdőleg két nagy pincehelyiség olcson haszonbérbe adható az evang. papi lakban, Petrozsény templom-utca, Az ág. hitv. ev. presbyterium.

Sz: 997—907.

Árverési hirdetés.

Livazény község alulírott előjárósága által a községi képviselő testületnek 12—907. kggy. sz. határozata folytán ezennel közhírré tettetik, hogy Livazény község vadászati joga 1883 évi XX. t. c. 2. §-a alapján 6 egymásután következő évre azaz 1907. évi június 1-től 1913. év június hó végéig terjedő időre, a kikiáltási árnak 10% bántpénz letétele mellett nyílt árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni 1907. év június hó 24-én d. e. 10 órakor Livazény község-házánál.

Kikiáltási ár 60 korona.

Az árverés feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Livazény, 1907. június 4.

A községi előjáróság.

Sz: 997—907

Árverési hirdetés.

A. B.-Iszkrony község alulírott előjárósága által a községi képviselő testület és a volt urbéres közbirtokosságnak 5—907. sz. határozata alapján ezennel közhírré tettetik, hogy az a. b.-iszkronyi volt urbéres tulajdonát képező vadász területe az 1885. évi XX. t. c. 2. §-a alapján 6 egymásután következő évre, azaz 1907. évi június hó 1-től 1913. év június hó végéig terjedő időre a kikiáltási árnak 10% bántpénz letétele mellett nyílt árverezéssel a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni 1907. évi június hó 24-én d. e. 10 órakor a livazényi körjegyzői irodában.

Kikiáltási ár 20 korona.

Az árverezési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

A. B.-Iszkrony, 1907. június 4.

A községi előjáróság.

Uj üzlet.

Petrozsényben a fő-utcán Gruber-féle házban

butor és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol kárpitos munkák javítását jutányos áron eszközölöm.

Goldstein Albert.

kárpitos és butoraktáros.

Egy jó házból való fiú **tanoncul felvétetik** Grausam József mészáros és hentes üzletében Lupényben. Aki magyar, német és román nyelvet bírja, előnybe részesül.

Mosó- és vegytisztító intézet.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudására hozni, hogy Petrozsényben a Malea utcában fennálló

mosó- és vegytisztító intézetemet a legmodernebb segédeszközökkel felszerelve, szakavatott munkaerő alkalmazásával a legmesszebbmenő igények kielégítésére berendeztem s elvállalok felelőség mellett mindennemű **szövet, selyem** s egyéb ruhatisztítást, **vasalást, fehérnemű mosást** és **vasalást**.

Legfőbb törekvésem a tisztelettel kért pártolást minden tekintetben kiérdemelni.

Tisztelettel
Kohn Sámuel.

Egy 3 kerekű jó karban levő **gyermek kocsi** potom áron

ELADÓ.

Tudakozhatni a kiadóhivatalban.

„ADLER” irógép azonnali teljes látható írással.

Az eddigi összes irógépeket fölülmuló „ADLER” irógépek eladását **Hunyadmegye részére**, kizárólagosan **GRUBER R.** képviseli, kinek üzleti irodájában a mintagép megtekinthető.

Ára 550.—K. gyári ár!

≡ Bérmentve szállítva. ≡

Nagyon kényelmes fizetési feltételekkel.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégitem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésben jutányos árbán kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmesszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

EREDETI PILSENI ŐSFORRÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a világhírű **Pilseni Polgári Serfőzde** képviselőjét Hunyadvármegye területére átvettem és az **„Eredeti Pilseni ősforrás”** állandóan raktáron tartom.

Eredeti Pilseni ősforrást hordokban kimér:

PETROZSÉNYBEN: Bózsá József vasuti vendéglője, Petrozsényi
Casinó, Wagner nagy szállóda.

SZURDUKBAN: Kálló Jenő „Tulipán” mulató.

★ VULKÁNBAN: Vulkáni Casinó.

★ LUPÉNYBEN: Dima János központi vendéglője.

★ PUJON: Puji Casinó.

Eredeti Pilseni ősforrást palackban árusít:

PETROZSÉNYBEN: Petrozsényi Casinó, Bózsá József vasuti vendéglője, Fehér Ignác, Grausam Károly, özv. Grün Mórné, Ridwal Joachim, Weinberger Bernát.

SZURDUKBAN: Kálló Jenő „Tulipán” mulatója.

★ VULKÁNBAN: Hermann Izidor, özv. Krausz Péterné, Löwy Hermann, özv. Prokopp Sebestyenné, Szuchy Adolf.

★ LUPÉNYBEN: Seidenfeld Mór.

★ PUJON: Abrahám Izidor, Fábán Bertalan, Kohn Mór.

★ A pilseni sör akkor valódi ha a palackok pilseni sör címkével és a dugók oldalt „Eredeti Pilseni Ősforrás” égetéssel vannak ellátva. ★

Tisztelettel

Várad Vilmos

Pilseni, Kőbányai és Vidéki sörfőzdék petrozsényi főraktárának tulajdonosa.